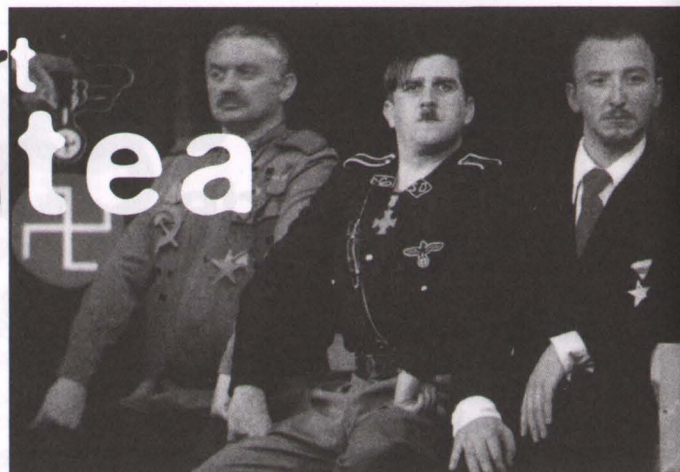

Hitler, Stalin, Mozart și umanitatea

Tragicomedie burlescă a scriitorului și regizorului Kincses Elemér – cred că nu greșim traducând titlul prin Copâr-show (de la regionalismul copârșeu = sicriu), el, titlul, bazându-se și în limba maghiară pe un calambur – amintește un schimb de replici dintr-o piesă de Alexandru Mirodan: “– Și mai

capacități de a ucide cu privirea, el este înhățat de doi securiști – unul tânăr și român, celălalt bătrân și maghiar – și dus la o anchetă

KOPORSHOW de Kincses Elemér • **TEATRUL NAȚIONAL** din TÂRGU-MUREȘ, Compania “Tompá Miklós” • Data reprezentației: 13 noiembrie 1998 • Regia: Kincses Elemér • Scenografia: Labancz Klára • În distribuție: Bocskor Salló Lóránt, Mózes Erzsébet, Kovács Ágnes-Anna, László Zsuzsa, Viola Gábor, Domokos László, Tatai Sándor, Csergöffy László, Kátay István, Béres Günther Attila, Magyar Gergely, Kozsik József, Györfly András, Gáspárk Attila, Fodor Piroska, Márton Gyöngyi, Kozsik Tamás.

râzi, mai râzi ?? – lertați-mă, asta-i felul meu de a plânge”.

Piesa este profund “legată de glie”, fiind localizată, cu toată problematica sa, la Târgu-Mureș; astfel, Shakespeare, “înviat” în piesă, crede că s-a întors în vremea Tudorilor britanici, deși a nimerit doar în cartierul de blocuri Tudor... Această “legare de glie” accentuează însă universalitatea problemelor care-i frământă pretutindeni pe oameni pe această “biată planetă provincială”, cum a numit-o Mihail Sebastian.

Deci: în clipa când modestul contabil Péter se trezește în posesia sinistrei

anchetatori vorbind din eter, tare și amenințător (într-o maghiară stricată, cu accent când românesc, când rusesc, când englezesc). Aceștia vor să-l trimită cu un avion de luptă în anumite locuri, de unde să se uite jos spre pământ, adică să ucidă cu privirea acolo unde ordonă mai-marii țării sau ai lumii. El refuză, dar este șantajat cu viața copilului său. Iată însă că, în urma unor “tumbe” ale avionului, înzestrarea lui Péter se inversează: sub ochii lui momintele se deschid, începe învierea generală. Cei doi securiști îi aduc pe rând în apartamentul lui de bloc, în sicrie, pe Cleopatra și Marilyn Monroe, pe Lenin, Stalin și Hitler, pe Mozart, Beethoven, Petöfi și Chaplin, pe care Péter îi învie. În cele din urmă apar niște parașutiști cu mitraliere și retrimite pe toată lumea “dincolo”. Concluzia: Dumnezeu este nepuținios față de uneltirile infemului, care ar trebui să fie oprite, poate chiar cu mitra-

liera. O cer cei buni: muzicienii, actorul, poetul. Dar Stalin le atrage atenția că mitraliera le aparține lor, celor veniți din infern...

Un singur sicriu ajunge gol în locuința lui Péter – cel al lui Ceaușescu; și nu se știe nici cine l-a trimis pe parașutiștii care îi întorc pe înviați înapoi în mominte... În ultima scenă, Péter, prăbușit pe podea printre înviații săi uciși nu magic, ci mecanic, imploră intervenția lui Dumnezeu, care să dreagă ceea ce a stricat diavolul – sau noi, oamenii?

Spectacolul este captivant, scilpitor, iar trupa, bogată în talente tinere, care se bucură vădit de rolurile generoase. Avem totuși bănuiala – așa cum de multe ori, la un spectacol regizat de Kincses Elemér, simțim că poate ar fi trebuit să mai strângă “șurubul” montăni – că piesa mai are, dimpotrivă, rezerve neexplorate. În orice caz, revine mereu, ca un refren, disprețul față de artiști al marilor ucigași, batjocura lor față de cei ce simt și gândește, față de cei ce vor să oprească forțele iadului.

Halász Anna

Sf flash

Sentimente

Ambianța era lipsită de solemnitate, și totuși încărcată de tensiune. Miriam Răducanu ne invitase la ceva intitulat Atelier, organizat de Catedra de improvizație și mișcare scenică a Facultății de arte de la Universitatea Ecologică. Un examen în care cinci fete și patru băieți interpretau prin dans și muzică mici povestioare nostalgice, ironice, dramatice. Sentimente în stare pură.

Combina muzicală era la vedere, cei nouă studenți nu aveau întotdeauna timp să se retragă în camera alăturată ca să-și schimbe elementele de costum, se îmbrăcau și se dezbrăcau acolo, în fața noastră, în camera cu parchet lucios și câteva scaune pentru spectatori. Ar fi trebuit, cu aceeași ocazie, să-și schimbe și personajele, manevră greu de efectuat și la case mari. Însă ceea ce făceau ei era încântător prin libertatea cu care se mișcau, prin credința investită, prin dorința de a trans-

mite ceea ce primiseră de la atât de speciala lor profesoară. Miriam este un om al spectacolului de dans și nu al dansului pur și simplu. Modalitățile prin care ea inserează cuvântul, ca moment al neputinței de a mai păstra tăcerea, este exemplar sub raportul dramatismului. Miriam stătea pe un scaun, îi urmărea, din când în când dădea un slab semnal sonor sau mișca mâna. Dar cea mai importantă era privirea. Acolo se concentrase puterea ei de a transforma niște oameni mai mult sau mai puțin dotați în artiști liberi, de a introduce armonia în haosul lumii. Miriam Răducanu, ființa aparent liniștită care iubește dansul, teatrul și muzica, sublimează insuportabilul din viață într-o versiune care îl face nu doar acceptabil, ci și frumos.

M.B.